

نقش آفرینی زنانِ خانه‌دار استانبول

در اجرا و موفقیت پنج پروژه مرتبط با مدیریت پسماندهای
شهری شهرداری استانبول

گزارش ۲۱۴-۲-۴۶

شماره: ۲۹۶-۶/م/پ | تاریخ: ۱۴۰۴/۱۰/۲۳

RCTBZ.TABRIZ.IR

RCTABRIZ_IR

RCTABRIZ

RCTABRIZ

RCTABRIZ

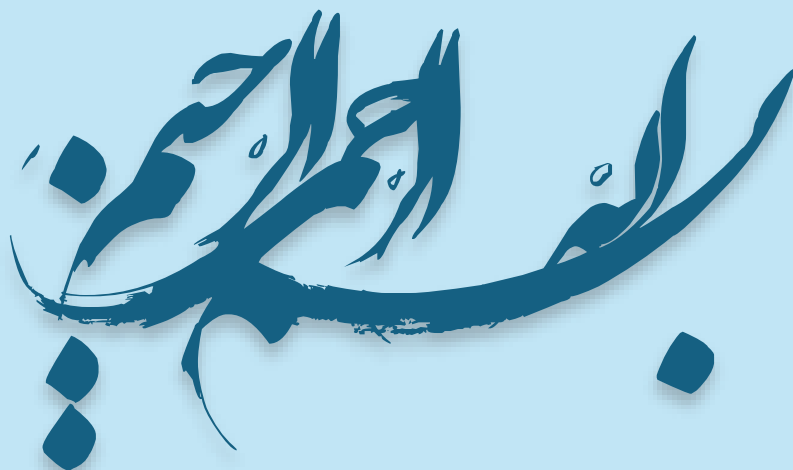

RCTABRIZ

RCTABRIZ

متن (PDF) از طریق سایت مرکز به نشانی rctabriz.ir قابل دریافت است.
آدرس: بزرگراه پاسداران، ورودی فرشته جنوبی، ساختمان شورا، ضلع شرقی طبقه اول

عنوان اصلی: نقش آفرینی زنان خانه‌دار استانبول

عنوان فرعی: در اجرا و موفقیت پنج پروژه مرتبط با مدیریت پسماندهای شهری شهرداری استانبول

پدیدآور: محمدرضا عیوضی

ناظر: معاونت پژوهشی مرکز

نوع و شماره گزارش: دیدگاه (۴۶-۲-۲۱۴)

شماره: ۲۹۶-م/پ | تاریخ: ۱۴۰۴/۱۰/۲۳

متن (PDF) از طریق سایت مرکز قابل دریافت است

این متن در پرتال جامع مطالعات شهری ایران بارگذاری شده است

دریافت نظر و پیشنهاد: rctabrizc@gmail.ir | ۰۴۱-۴۱۵۱۰۴۱۲

آدرس: بزرگراه پاسداران، ورودی فرشته جنوبی، ساختمان شورا، ضلع شرقی طبقه اول

نقش آفرینی زنانِ خانه‌دار استانبول در اجرا و موفقیت پنج پروژه مرتبط با مدیریت پسماندهای شهری شهرداری استانبول

شماره: ۲۹۶-۶/م/پ

تاریخ: ۱۴۰۴/۱۰/۲۳

حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به مرکز پژوهش‌های شورای شهر تبریز است.
متن (PDF) از طریق سایت مرکز به نشانی rctabriz.ir قابل دریافت است.
آدرس: بزرگراه پاسداران، ورودی فرشته جنوبی، ساختمان شورا، ضلع شرقی طبقه اول

مقدمه

استانبول با تاریخ بیش از ۲۷۰۰ ساله خود، همواره شاهد تحولات بزرگ تاریخی بوده و به عنوان پل ارتباطی بین شرق و غرب، نقش مهمی در تاریخ جهان ایفا کرده است. استانبول، یکی از تاریخی‌ترین و مهم‌ترین شهرهای جهان، در دو قاره اروپا و آسیا واقع شده است. این شهر در طول تاریخ با نام‌های مختلفی شناخته شده و جزو معدود شهرهای بزرگ جهان می‌باشد که عنوان پایتختی دو امپراتوری بزرگ جهان را یدک می‌کشد. تاریخ استانبول را می‌توان به ۴ دوره تقسیم نمود که در زیر ضمن اشاره به آن دوره‌ها، تعدادی از اقدامات ارزشمند و شاخصی که در هر دوره برای این شهر انجام گردیده نیز ارائه می‌گردد که عبارتند از:

دوران باستان (بیزانتیوم)

شهر استانبول در ابتدا با نام بیزانتیوم در قرن ۷ قبل از میلاد توسط یونانی‌ها تأسیس شد. این شهر به دلیل موقعیت استراتژیک خود در تنگه بسفر، به سرعت به یک مرکز تجاری مهم تبدیل شد.

دوران روم و بیزانس (کنستانتینوپول)

بعد از تقسیم امپراتوری روم به امپراتوری روم غربی و روم شرقی، امپراتور کنستانتین کبیر در سال ۳۳۰ میلادی، این شهر را به عنوان پایتخت جدید امپراتوری روم شرقی (بیزانس) انتخاب کرد و نام آن را به کنستانتینوپول تغییر داد. این شهر به مدت بیش از ۱۰۰۰ سال پایتخت امپراتوری بیزانس بود و به عنوان یکی از بزرگ‌ترین و ثروتمندترین شهرهای جهان شناخته می‌شد. از مهمترین و برجسته‌ترین اقدامات انجام شده در این دوره در حوزه شهری می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

أ) تأسیس سیستم آبرسانی: ساخت آبراهه‌ها و مخازن آب مانند سیستم باسیلیکا برای تأمین آب شهر.

ب) ساخت کلیساها و بناهای عمومی: پروژه‌های عظیم معماری مانند مسجد ایاصوفیه، میدان هیپودروم، کاخ‌ها و...

ج) ساخت دیوارهای دفاعی: دیوارهای معروف کنستانتینوپول برای محافظت از شهر در برابر حملات.

د) ایجاد شبکه‌های حمل‌ونقل: توسعه جاده‌ها و بنادر برای تسهیل تجارت و حمل‌ونقل.

دوران عثمانی (استانبول)

پس از فتح قسطنطنیه توسط سلطان محمد فاتح در ۲۹ می ۱۴۵۳، آن را به پایتخت امپراتوری عثمانی تبدیل کرد و نام شهر را به اسلامبول تغییر داد که با گذشت زمان، تلفظ ترکی این نام به استانبول (İstanbul) تبدیل شد. این شهر به مرکز سیاسی، اقتصادی و فرهنگی جهان اسلام تبدیل شد. در این دوران، آثار فاخری در این شهر ایجاد و بنا شد و به ارائه خدمت پرداختند که در زیر به تعدادی از آنها اشاره می‌گردد؛

أ) ساخت مساجد: پروژه‌های عظیم و فاخر معماری همانند مسجد سلطان احمد (مسجد آبی)، مسجد سلطان محمد فاتح، مسجد سلیمانیه و...

ب) ساخت بناهای عمومی: شامل مدارس، شفاخانه‌ها، یتیم‌خانه‌ها و...

ج) توسعه بازارها و کاروانسراها: ایجاد بازار بزرگ استانبول به عنوان مرکز تجاری و اقتصادی و کاروانسراها برای خدمات‌دهی به تجار و کاروان‌هایی که به این شهر رفت و آمد داشتند.

د) سیستم روشنایی عمومی: استفاده از چراغ‌های روغنی برای روشنایی خیابان‌ها در شب.

ه) ساخت حمام‌های عمومی: توسعه حمام‌های سنتی (حمام ترکی) برای رفاه شهروندان.

و) سیستم حمل‌ونقل عمومی مدرن: راه‌اندازی تراموا (۱۸۶۹ میلادی) و مترو در استانبول (۱۸۷۵ میلادی).

دوران مدرن (جمهوری ترکیه)

پس از فروپاشی امپراتوری عثمانی و تأسیس جمهوری ترکیه در سال ۱۹۲۳ توسط مصطفی کمال آتاتورک، پایتخت به آنکارا منتقل شد، اما استانبول همچنان به عنوان بزرگ‌ترین شهر و مرکز اقتصادی و فرهنگی ترکیه باقی ماند. امروزه استانبول به عنوان یک کلان‌شهر جهانی، ترکیبی از تاریخ غنی و مدرنیته است. از مهمترین و برجسته‌ترین اقدامات انجام شده در این دوره در حوزه شهری می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

مدیریت پسماندهای شهری یکی از موضوعات حیاتی در حوزه مدیریت شهری است که تأثیر مستقیمی بر سلامت محیط‌زیست، حفظ بهداشت عمومی و کیفیت زندگی شهروندان، کاهش هزینه‌های اقتصادی و توسعه پایدار شهرها دارد. شهرداری‌ها به عنوان نهادهای مسئول در این زمینه، نقش کلیدی در جمع‌آوری، تفکیک، بازیافت و دفع پسماندها ایفا می‌کنند. مدیریت پسماندهای شهری نه تنها یک ضرورت بهداشتی و زیست‌محیطی، بلکه بخش اساسی از توسعه پایدار شهری محسوب می‌شود.

شهرداری‌ها با اجرای برنامه‌های جامع و استفاده از فناوری‌های نوین، می‌توانند به بهبود کیفیت زندگی شهروندان و حفظ محیط‌زیست کمک کنند. الگوسازی فرهنگی و جلب مشارکت شهروندان با آموزش‌های شهروندی اصولی، توسط مجریان صلاحیت‌دار، نقش مهم و کلیدی در موفقیت این برنامه‌ها دارد.

شهرداری استانبول به عنوان یکی از شهرهای پیشرو و موفق در حوزه مدیریت پسماندهای شهری و بهره‌گیری از توان شهروندان در این خصوص، اقدامات ارزشمند و موفق داشته و در حال انجام و اجرای چندین پروژه برای مدیریت پسماندهای شهری با بهره‌گیری از جلب مشارکت زنان خانه‌دار و ایجاد درآمد برای این خانم‌ها می‌باشد. این پروژه‌ها به طور مستقیم به کاهش پسماندها و افزایش درآمد خانم‌های خانه‌دار کمک می‌کنند. همچنین، شهرداری استانبول به خانم‌های خانه‌دار کمک‌های مالی و آموزشی ارائه می‌دهد تا آن‌ها بتوانند از این پروژه‌ها بهره‌مند گردند.

شهرداری استانبول طی سال‌های گذشته پروژه‌های متعددی را برای مدیریت پسماندهای شهری در دست اقدام دارد و در این پروژه‌ها با پیش‌بینی مزایا برای شهروندان بعنوان ذی‌نفعان اصلی موضوع، سعی در جلب و جذب مشارکت حداکثری شهروندان را مد نظر قرار داده است. در این بین زنان خانه‌دار به دلیل نقش کلیدی‌شان در اقتصاد خانواده، خصوصا مدیریت مصرف توجه برنامه‌ریزان این پروژه‌ها را جلب نموده‌اند و با تعریف نقش در این پروژه‌ها به آنها، زنان خانه‌دار را به عنوان بازوی مهم اجرایی پروژه‌های خود درآورده‌اند و با برگزاری کلاس‌های آموزشی در قالب

ا) مدرنیزاسیون شهری: توسعه زیرساخت‌های مدرن مانند جاده‌ها، پل‌ها (مانند پل بسفر و پل سلطان محمد فاتح) و سیستم‌های حمل‌ونقل عمومی (حدود ده وسیله نقلیه عمومی).

ب) حمل‌ونقل عمومی: ایجاد متروی استانبول، تراموا و اتوبوس‌های سریع‌السیر (BRT).

ج) مدیریت پسماندهای شهری: اجرای برنامه‌های مدرن تفکیک و بازیافت زباله، لایروبی خلیج.

د) پارک‌ها و فضای سبز: ایجاد پارک‌های بزرگ مانند پارک /میرگان (۴۷ هکتار)، پارک یئلدنز (۱۵ هکتار)، پارک گلخانه (۱۰ هکتار) و...

ه) پروژه‌های بزرگ شهری: ساخت فرودگاه جدید استانبول و پروژه عظیم کانال استانبول (در دست اجرا).

و) حفاظت از میراث تاریخی: بازسازی و حفظ بناهای تاریخی مانند /یا صوفیه و کاخ توپ کاپی و...

و برخی اقدامات شاخص اخیر

ز) پروژه‌های هوشمندسازی: استفاده از فناوری‌های نوین برای مدیریت ترافیک، انرژی و پسماند.

ح) توسعه زیرساخت‌های فرهنگی: ساخت موزه‌ها و مراکز فرهنگی مانند موزه هنرهای مدرن استانبول.

ط) پل‌ها و تونل‌های جدید: ساخت پل یاووز سلطان سلیم و تونل مارمارای برای اتصال دو قاره آسیا و اروپا و...

ی) استانبول در طول تاریخ خود همواره به عنوان یک شهر پیشرو در ارائه خدمات شهری و توسعه زیرساخت‌ها شناخته شده است. از دوران بیزانس و عثمانی تا دوران مدرن، این شهر با پروژه‌های بزرگ و خلاقانه، الگویی برای مدیریت شهری در جهان بوده است که نمونه‌هایی از اقدامات انجام شده در طول تاریخ استانبول به آنها اشاره گردید.

با بررسی اقدامات انجام شده در حوزه مدیریت شهری، علی‌الخصوص اقدامات شاخص اخیر که یکی از آنها در حوزه مدیریت پسماندهای شهری و اقدامات فرهنگی، آموزش‌های شهروندی مرتبط و نگاه اقتصادی (اقتصاد خانواده) به موضوع، درس‌ها و الگوهای جالب و درخور توجهی را برایمان ارائه می‌دهند.

زباله جهت تفکیک در محلات مختلف، ایجاد مراکز بازیافت محلی برای جمع‌آوری و پردازش مواد قابل بازیافت)، جمع‌آوری و جداسازی (جمع‌آوری منظم زباله‌های تفکیک‌شده از منازل، جداسازی و پردازش مواد در مراکز بازیافت) و تولید محصولات بازیافتی (تولید محصولات جدید از مواد بازیافتی مانند پلاستیک، کاغذ، پارچه، چوب، فلز، چرم و...) تشکیل یافته است.

مشارکت زنان خانه‌دار

جامعه زنان، علی‌الخصوص زنان خانه‌دار، نقش مهمی در موفقیت این پروژه ایفا می‌کنند. شهرداری استانبول برنامه‌هایی را برای مشارکت فعال این زنان در فرآیند بازیافت طراحی و اجرا کرده است:

(۱) آموزش و آگاهی‌بخشی: برگزاری کارگاه‌های آموزشی ویژه خانم‌های خانه‌دار، در فرهنگسراهای متعلق به شهرداری استانبول و نیز همکاری با سازمان‌های مردم نهاد فعال در حوزه محیط‌زیست و امور زنان.

(۲) تشویق به تفکیک زباله در منزل: ارائه بسته‌های فرهنگی-آموزشی و تجهیزات لازم برای تفکیک زباله در منزل.

(۳) فروش محصولات بازیافتی: ایجاد بازارچه‌های محلی برای فروش محصولات دست‌ساز و بازیافتی تولید شده توسط خانم‌های خانه‌دار.

این پروژه نه تنها به کاهش زباله‌های شهری کمک می‌کند، بلکه به افزایش مشارکت اجتماعی خانم‌های خانه‌دار و بهبود اقتصاد خانوارها تاثیر می‌گذارد.

پروژه بازیافت پسماندهای خانگی در ترکیه از سال ۲۰۱۷ شروع شده و تاکنون موفقیت‌های متعددی به دست آورده است. از جمله این موفقیت‌ها می‌توان به کاهش تولید زباله، افزایش سطح بازیافت و استفاده مجدد از مواد اولیه و ایجاد درآمد برای زنان خانه‌دار اشاره نمود.

(۲) پروژه کمپوست خانگی

پروژه کمپوست خانگی توسط شهرداری استانبول به عنوان بخشی از برنامه‌های مدیریت پسماندها و کاهش زباله‌ها انجام می‌شود. این پروژه به شهروندان کمک می‌کند تا مواد آلی

آموزش‌های شهروندی، قدرت عمل و تاثیرگذاریشان را ارتقاء داده‌اند. در این نوشته سعی شده است، پنج پروژه در حال انجام و تاثیرگذار که دستاوردهای قابل قبولی داشته‌اند، مورد بررسی قرار گیرند تا الگویی برای متولیان مدیریت پسماندهای شهری استان و کشورمان باشند.

(۱) پروژه بازیافت پسماندهای خانگی

این پروژه به خانواده‌ها آموزش می‌دهد که چگونه پسماندهای خانگی را به درستی تفکیک کنند و موادی مانند پلاستیک، کاغذ، شیشه و فلز را بازیافت نمایند. بازیافت این مواد می‌تواند به ایجاد منابع درآمدی جدید برای خانم‌های خانه‌دار کمک کند.

پروژه بازیافت پسماندهای خانگی شهرداری استانبول یکی از مهمترین اقدامات در حوزه مدیریت پسماند و آموزش‌های شهروندی و نیز حفاظت از محیط‌زیست شهر می‌باشد. این پروژه با هدف کاهش تولید زباله، بازیافت و استفاده مجدد از مواد اولیه، و افزایش آگاهی عمومی در مورد اهمیت بازیافت اجرا می‌شود.

اهداف پروژه

پروژه بازیافت پسماندهای خانگی به دنبال نیل به اهداف ترسیم و تعریف شده شامل کاهش تولید زباله (تشویق شهروندان به کاهش تولید زباله و استفاده کمتر از مواد قابل بازیافت)، بازیافت مواد اولیه (جمع‌آوری و جداسازی مواد قابل بازیافت مانند پلاستیک، شیشه، فلز و کاغذ)، افزایش آگاهی عمومی (برگزاری کمپین‌ها و آموزش‌های عمومی برای افزایش آگاهی در مورد اهمیت بازیافت و روش‌های صحیح جداسازی زباله) و استفاده مجدد از مواد (تشویق به استفاده مجدد از مواد و تولید محصولات جدید از مواد بازیافتی) می‌باشد.

مراحل پروژه

اجرای این پروژه از چهار سطح اقدام شامل آموزش و آگاهی‌بخشی (برگزاری کارگاه‌ها و سمینارها با هدف آموزش شهروندان در مورد بازیافت و جداسازی زباله، توزیع بروشورها و مواد آموزشی و نیز اقلام فرهنگی در محلات مختلف)، نصب تجهیزات و ارائه تسهیلات (نصب سطل‌های

(جمع‌آوری مواد آلی جداسازی شده و تولید کمپوست در مراکز مخصوص که برای هر منطقه در نظر گرفته شده است) و توزیع کود (توزیع کود تولیدی به شهروندان و کشاورزان برای استفاده در فضای سبز خانه‌ها، باغ‌ها و مزرعه‌ها) تشکیل شده است.

مشارکت شهروندان

شهروندان و علی‌الخصوص زنان خانه‌دار، نقش مهمی در موفقیت این پروژه ایفا می‌کنند. شهرداری استانبول برنامه‌هایی برای مشارکت فعال شهروندان در فرآیند تولید کمپوست طراحی و ایجاد کرده است که شامل موارد زیر می‌باشند:

- (۱) آموزش و آگاهی‌بخشی: برگزاری کارگاه‌ها و سمینارها برای آموزش شهروندان در مورد کمپوست در قالب آموزش‌های شهروندی.
- (۲) تشویق به جداسازی مواد آلی (زباله‌های تر): توزیع بسته‌های فرهنگی-آموزشی و تجهیزات لازم برای جداسازی مواد آلی در خانه‌ها.
- (۳) توزیع کود: توزیع کود تولیدی به شهروندان برای استفاده در فضای سبز خانه خود و باغ‌ها و مزرعه‌ها. این پروژه به غنا و بهبود کیفیت خاک فضای سبز شهری و کشاورزی و افزایش مشارکت اجتماعی شهروندان کمک می‌کند.

۳ پروژه تولید دست‌سازهای هنری

ساخت دست‌سازهای هنری از پسماندهای شهری یک روش جذاب و پایدار برای مدیریت پسماندها و ایجاد آثار هنری است. این روش به شما اجازه می‌دهد تا پسماندها را به عنوان منبع و ماده اولیه ی آثار هنری جدید استفاده کنید. این پروژه به خانم‌های خانه‌دار کمک می‌کند تا از مواد بازیافتی دست‌سازهای هنری و تزئینی تولید کنند. این محصولات می‌توانند در بازارهای محلی به فروش برسند و درآمدزایی کنند.

شهرداری کلانشهر استانبول در این خصوص با برگزاری دوپست کارگاه آموزشی برای ۵۰۰۰ نفر در سال ۲۰۲۳ توانسته است با آموزش‌های کاربردی و اصولی تحت نظر

خانگی (زباله‌های تر) را به کمپوست تبدیل می‌کنند تا بتوانند به عنوان کود برای گیاهان استفاده شود.

اهداف پروژه

برنامه‌ریزان این پروژه، سه هدف برای این پروژه تعریف کرده‌اند که شامل موارد زیر می‌باشند:

- (۱) افزایش آگاهی عمومی: در خصوص آموزش شهروندان و آگاهی بخشی آنها در مورد اهمیت کمپوست و روش‌های صحیح جداسازی مواد آلی، آموزش ۱۰ هزار خانوار در سال تا سال ۲۰۲۵ هدفگذاری گردیده است که تا انتهای سال ۲۰۲۳ موفق به آموزش هفت هزار و پانصد خانوار شده‌اند.
- (۲) کاهش تولید زباله‌های خانگی: تشویق شهروندان به جداسازی مواد آلی (زباله تر) و تبدیل آنها به کمپوست و استفاده از آن، به جای تخلیه آنها به زباله‌دان‌ها و زباله‌سازی، که با اجرای این پروژه کاهش دادن ۳۰ درصدی زباله‌های خانگی شهر استانبول تا سال ۲۰۲۵ هدفگذاری شده است و بر اساس گزارش ارائه شده، تا پایان سال ۲۰۲۳ میلادی به کاهش ۲۰ درصدی زباله‌های خانگی دست یافته‌اند که نشان از موفقیت این پروژه دارد.
- (۳) تولید کود طبیعی: تولید کود طبیعی که می‌تواند به بهبود و کیفیت خاک فضای سبز شهری و خاک زمین‌های کشاورزی کمک کند. در این پروژه برنامه‌ریزی شده است که تا پایان سال ۲۰۲۵ سالانه ۱۰۰۰ تن مواد عالی جمع‌آوری و پردازش شود و تا انتهای سال ۲۰۲۳ موفق به جمع‌آوری و پردازش ۷۵۰ تن مواد آلی شده‌اند.

مراحل پروژه

پروژه کمپوست خانگی از چهار سطح اقدام که شامل آموزش و آگاهی‌بخشی (برگزاری کارگاه‌ها و سمینارها در مورد کمپوست و جداسازی مواد آلی برای آموزش شهروندان، در قالب آموزش‌های شهروندی با همکاری شهرداری استانبول، سازمان‌های مردم نهاد تخصصی مربوطه و وزارت کشاورزی)، تجهیزات و تسهیلات (توزیع سطل‌ها و تجهیزات لازم برای جداسازی مواد آلی در خانه‌ها)، جمع‌آوری و پردازش

۴) پروژه کاهش مصرف پلاستیک

این پروژه با هدف کاهش مصرف پلاستیک و افزایش بازیافت و مدیریت پسماندها بوده و به خانم‌های خانه‌دار آموزش می‌دهد که چگونه می‌توانند مصرف پلاستیک را در زندگی روزانه و در خانه کاهش دهند و از محصولات جایگزین استفاده نمایند. کاهش پسماند پلاستیکی به حفظ محیط‌زیست کمک می‌کند و می‌تواند هزینه‌های خانوار را نیز کاهش دهد.

پروژه کاهش مصرف پلاستیک توسط شهرداری استانبول، یکی از پروژه‌های مهم و موفق در زمینه مدیریت پسماندها و حفظ محیط‌زیست به شمار می‌آید. این پروژه به شرح زیر می‌باشد:

روش‌ها و روند پروژه

۱) پولی شدن کیسه‌های پلاستیکی: شهرداری استانبول از طریق مجراهای قانونگذاری اقدام به پولی نمودن کیسه‌های پلاستیکی در فروشگاه‌ها کرده است. این اقدام باعث کاهش ۷۰ درصدی مصرف کیسه‌های پلاستیکی شده است.

۲) تحقیق و آموزش: شهرداری استانبول با همکاری شرکت‌های صنعت پلاستیک ترکیه، تحقیقاتی انجام داده و آموزش‌هایی برای تولیدکنندگان (تولید پلاستیک‌های قابل تجزیه در طبیعت) و مصرف‌کنندگان (استفاده از کیسه‌های پارچه‌ای با طول عمر بالا و کیسه‌های قابل تجزیه) ارائه داده است.

۳) تبلیغات و آگاهی‌بخشی: برای افزایش آگاهی عمومی از مضرات استفاده بی‌رویه از کیسه‌های پلاستیکی، شهرداری استانبول در قالب آموزش‌های شهروندی، برنامه‌های آموزشی-تبلیغاتی و آگاهی‌بخشی انجام داده است.

پروژه کاهش مصرف پلاستیک شهرداری استانبول که از چهار سطح اقدام که شامل؛ کاهش مصرف کیسه‌های پلاستیکی (هدف: کاهش مصرف کیسه‌های پلاستیکی در فروشگاه‌ها و بازارها)، بازیافت پلاستیک (هدف: افزایش نرخ بازیافت پلاستیک در سطح شهر)، آموزش و آگاهی‌بخشی (هدف: افزایش آگاهی عمومی در مورد مضرات پلاستیک و

مختصین امر، کارآموزان را قادر به تولید ۲۵۰۰ محصول هنری در سال ۲۰۲۳ نماید که از فروش آن آثار ۱,۰۰۰,۰۰۰ لیره ترکیه معادل ۷۰ هزار دلار آمریکا برای زنان خانه‌دار درآمدزایی ایجاد گردد. لازم به ذکر است که دست‌سازهای ذکر شده در فوق از پسماندهای جمع‌آوری شده در سال ۲۰۲۳ تهیه شده بودند که نسبت بازیافت مواد ۷۰ درصد از پسماندهای جمع‌آوری شده بوده است.

در زیر چند نمونه از دست‌سازهای هنری که توسط زنان خانه‌دار از پسماندها ساخته می‌شوند، معرفی می‌گردد:

ساخت تابلوها و نقاشی‌ها

- مواد مورد استفاده: پسماندهای چرم، پلاستیک، شیشه و فلزات.
- مراحل ساخت: پسماندها را پاک و تمیز کرده، سپس با استفاده از رنگ‌ها و مواد مورد استفاده در تولید آثار هنری، آنها را به تابلوها و نقاشی‌های جذاب تبدیل می‌کنند.

ساختن سازهای موسیقی

- مواد مورد استفاده: پسماندهای چرم، پلاستیک، چوب و فلزات.
- مراحل ساخت: پسماندها را پاک و تمیز می‌کنند، سپس با استفاده از تکنیک‌های فنی و هنری ساخت سازهای موسیقی، آنها را به سازهای موسیقی جذاب تبدیل می‌کنند.

ساختن سازه‌های دست‌ساز

- مواد مورد استفاده: پسماندهای چرم، پلاستیک، کاغذ، شیشه، چوب و فلزات.
- مراحل ساخت: پسماندها را پاک و تمیز می‌کنند، سپس با استفاده از تکنیک‌های فنی و هنری، آنها را به سازه‌های دست‌ساز جذاب مانند گل دان، جا کفشی و... تبدیل می‌کنند.

این دست‌سازهای هنری نه تنها به مدیریت پسماندها کمک می‌کنند، بلکه به ایجاد آثار هنری جدید و جذاب نیز منجر می‌شوند.

۲) محصولات: محصولاتی که در این بازارچه‌ها به فروش می‌رسند شامل دست‌سازهای هنری، لباس‌ها و لوازم خانگی ساخته شده از مواد بازیافتی هستند. در کنار این دست‌سازها، محصولات غذایی محلی که توسط زنان خانه‌دار تولید شده‌اند در این بازارچه‌ها عرضه می‌گردند.

۳) آموزش و آگاهی‌بخشی: در این بازارچه‌ها، کارگاه‌ها و برنامه‌های آموزشی مرتبط، تبلیغ و معرفی می‌گردند و بعضاً در قالب آموزش‌های شهروندی دوره‌های آموزشی برگزار می‌گردد.

از نتایج و موفقیت‌های این پروژه در سال ۲۰۲۳، می‌توان به برگزاری ۵۰ بازارچه محلی در سطح شهر استانبول، شرکت و حضور ۸۰۰۰ نفر در این بازارچه‌ها که محصولات خود را به نمایش و فروش گذاشته‌اند که میزان فروش محصولاتشان در این بازارچه‌ها حدود یک میلیون لیره ترکیه (معادل ۷۰,۰۰۰ دلار آمریکا) بوده است.

مثال‌های موفق

از جمله بازارچه‌های موفق در این پروژه می‌توان از بازارچه محله بشیکتاش، نام برد که در آن زنان خانه‌دار محصولات دست‌ساز خود را به فروش رسانده‌اند و درآمد قابل توجهی کسب کرده‌اند. بازارچه موفق دیگر، بازارچه محله کادیکوی می‌باشد که در این بازارچه نیز، محصولات متنوعی از جمله دست‌سازهای هنری و در کنار آن مواد غذایی محلی تولید شده توسط زنان خانه‌دار به فروش رسیده است.

این پروژه نه تنها به کاهش پسماندها و حمایت از محیط‌زیست کمک می‌کند، بلکه به بهبود وضعیت اقتصادی خانواده‌ها و به توانمندسازی زنان خانه‌دار نیز منجر می‌شود.

نتیجه‌گیری

در استانبول، مشارکت فعال زنان خانه‌دار در مدیریت پسماندهای شهری نقش کلیدی و مؤثری ایفا کرده است که در پنج پروژه محوری بازیافت پسماندهای خانگی، کمپوست خانگی، تولید دست‌سازهای هنری، کاهش مصرف پلاستیک و بازارچه‌های محلی به وضوح قابل مشاهده است. این پروژه‌ها از طریق آموزش‌های مستمر، فراهم کردن

اهمیت کاهش مصرف آن، تبلیغات و کمپین‌های عمومی (هدف: تشویق مردم به استفاده از کیسه‌های قابل تجزیه و جایگزین‌های پایدار) تشکیل شده و نتایج زیر را به ارمغان آورده است.

کاهش مصرف کیسه‌های پلاستیکی از ۴۴,۰۰۰,۰۰۰ عدد (۶۵ هزار تن) در سال ۲۰۱۷ به ۱۳,۲۰۰,۰۰۰ عدد (۲۰ هزار تن) در سال ۲۰۲۳، افزایش نرخ بازیافت پلاستیک از ۱۸ درصد در سال ۲۰۱۷ به ۳۵ درصد در سال ۲۰۲۳ پلاستیک اشاره نمود که اعداد و ارقام فوق نتیجه برگزاری ۱۵۰ کارگاه آموزشی و تولید و پخش ده‌هزار بروشور و مواد آموزشی توزیع شده در میان شهروندان است، که با هدف افزایش آگاهی عمومی در مورد مضرات پلاستیک و اهمیت کاهش آن اجرا شده‌اند. این پروژه نه تنها به کاهش مصرف پلاستیک کمک کرده، بلکه به بهبود محیط‌زیست و افزایش بازیافت و مدیریت پسماندها نیز منجر شده است.

این اعداد و ارقام نشان‌دهنده موفقیت پروژه کاهش مصرف پلاستیک شهرداری استانبول است. این پروژه نه تنها به کاهش مصرف پلاستیک کمک کرده، بلکه به بهبود محیط‌زیست و افزایش آگاهی عمومی نیز کمک می‌کند.

۵) پروژه بازارچه‌های محلی

پروژه بازارچه‌های محلی شهرداری استانبول با هدف حمایت از کسب‌وکارهای کوچک (ایجاد فرصت‌های فروش برای کسب‌وکارهای کوچک و محلی)، توانمندسازی خانم‌های خانه‌دار (فراهم کردن فرصت‌های اقتصادی برای زنان خانه‌دار که محصولات دست‌ساز خود را به فروش برسانند) و کاهش پسماندها (تشویق به استفاده مجدد از مواد بازیافتی و کاهش پسماندها) اجرا می‌شود. این بازارچه‌ها به شهروندان امکان می‌دهند دست‌سازها و محصولات خود را که از مواد بازیافتی و پسماندهای شهری تهیه کرده‌اند، به فروش برسانند.

ویژگی‌های پروژه

۱) مکان‌های بازارچه: این بازارچه‌ها در مناطق مختلف شهر استانبول برپا می‌شوند، از جمله محله‌های مرکزی و نواحی کم‌برخوردار.

تسهیلات و ایجاد فرصت‌های درآمدزایی موجب افزایش آگاهی زیست‌محیطی، کاهش قابل توجه زباله‌های شهری و تقویت اقتصاد خانواده‌ها شده‌اند. به کارگیری ظرفیت زنان خانه‌دار به عنوان بازوی اجرایی، ضمن ارتقاء فرهنگ بازیافت، به توسعه پایدار شهری و حفظ سلامت محیط‌زیست کمک شایانی نموده است. نتایج ملموس این اقدامات در کاهش تولید زباله، بهبود فرآیندهای بازیافت و افزایش درآمدهای خانگی، الگویی موفق برای شهرداری‌های کلانشهرهای دیگر به شمار می‌آید. تجربه استانبول نشان می‌دهد که ادغام آموزش‌های شهروندی و اقتصاد خانواده در سیاست‌های مدیریت پسماند، کلید موفقیت و تداوم این پروژه‌هاست. بر این اساس، توجه ویژه به ظرفیت‌های زنان خانه‌دار و ارتقاء جایگاه آنان در مدیریت شهری، تضمین‌کننده بهبود کیفیت زندگی و حفظ محیط‌زیست خواهد بود.

بررسی اقدامات انجام شده در حوزه مدیریت شهری، علی‌الخصوص اقدامات شاخص اخیر در کشور ترکیه در حوزه مدیریت پسماندهای شهری و اقدامات فرهنگی، آموزش‌های شهروندی مرتبط و نگاه اقتصادی (اقتصاد خانواده) به موضوع، درس‌ها و الگوهای جالب و درخور توجهی را برایمان ارائه می‌دهد. در این گزارش سعی شده تجربه‌های مشارکت شهروندان در ترکیه که با هدف کاهش مصرف پلاستیک و افزایش بازیافت و مدیریت پسماندها بوده و به خانم‌های خانه‌دار آموزش می‌دهد را مورد بررسی قرار دهیم. این تجربه‌ها نشان داده که چگونه می‌توان مصرف پلاستیک را در زندگی روزانه و در خانه کاهش داده و از محصولات جایگزین استفاده کرد. کاهش پسماند پلاستیکی به حفظ محیط‌زیست کمک می‌کند و می‌تواند هزینه‌های خانوار را نیز کاهش دهد.

نظر رسمی	اظهاری نظر رسمی مرکز در موارد ارجاعی از طرف شورای اسلامی شهر یا شهرداری تبریز
دیدگاه	دیدگاه مرکز در موارد جاری شهری و نقد عملکرد و فعالیت‌های شهرداری و سایر دستگاه‌های اجرایی
گزارش تخصصی	گزارش تخصصی مستخرج از کمیته‌ها، گروه‌های کانونی یا نشست‌ها
انتقال دانش	ارسال مطالب گزیده شده یا چکیده مطالب و گزارش‌های سایر مراکز پژوهشی یا نشست‌های خارج از مرکز
یادداشت	اظهاری نظر کارشناسی توسط افراد خبره که لزوماً مورد تأیید مرکز نیست
انعکاس	تبیین پیشنهاد، انتظار یا مطالبه کارشناسی یا مردمی
خلاصه مدیریت	خلاصه مدیریتی طرح‌های مطالعاتی انجام شده در مرکز
افکارسنجی	گزارش مستخرج از افکارسنجی عمومی یا موردی
داده‌کاوی	گزارش تولید شده با استفاده از ظرفیت‌های هوش مصنوعی
تجربه مدیریت	گزارش تجربیات حوزه مدیریت شهری سایر شهرهای داخل و خارج کشور یا گزارش تجربه‌نگاری مدیریت شهری
پرسمان	بیان مسئله یا طرح سؤالاتی در خصوص مسائل جاری شهر از مدیریت شهری و درخواست پاسخگویی
شناخت شهر	گزارش شناخت وضع موجود در قالب متن نقشه یا اینفوگرافی
اسناد مرکز	آیین‌نامه‌ها، فرم‌ها، دفترچه‌های راهنما و سایر مستندات مربوط به شیوه فعالیت مرکز

با توجه به هزینه‌های زیست‌محیطی استفاده از کاغذ، متن کلیه اسناد، گزارش‌ها و طرح‌های پژوهشی تهیه شده در مرکز به نشانی: rctabriz.ir قابل دسترسی است.